

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI HUDUDINI REJALASHTIRISH SXEMASINI
ISHLAB CHIQISHNING DOLZARBLIGI VA AHAMIYATI**

Lapasov Abdag'ani Abdusaitovich

Toshkent arxitektura-qurilish universiteti.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15106328>

“O'zbekiston Respublikasi hududini rejalashtirish sxemasini ishlab chiqishda ilmiy yondashuv va tahlil” mavzusining dolzarbligi bir necha asosiy jihatlarida namoyon bo'ladi:

1. Rivojlanish strategiyalari: O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini ta'minlash uchun samarali rejalashtirish zarur. Bunday sxemalar mamlakatning barqaror rivojlanishini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

2. Tabiiy resurslarni boshqarish: Mamlakatdagi tabiiy resurslar, xususan, suv, yer va boshqa resurslarni samarali boshqarish uchun to'g'ri rejalashtirish zarur. Bu resurslarning barqarorligi va samaradorligi uchun ilmiy yondashuvlar juda muhim.

3. Shaharlashtirish va infratuzilma: O'zbekistonda shaharlashtirish jarayonlari tez sur'atlar bilan rivojlanmoqda. Shuning uchun shaharlarning arxitekturasi, transport infratuzilmasi va ijtimoiy ob'ektlari uchun to'g'ri rejalashtirish zarur.

4. Ekologik barqarorlik: Rivojlanish jarayonida ekologik muammolarni inobatga olish muhim. Ilmiy yondashuvlar ekologiyani muhofaza qilish va tabiat bilan o'zaro aloqalarni yaxshilashga yordam beradi.

5. Ijtimoiy barqarorlik: Rejalashtirish jarayonida ijtimoiy tenglik va aholining turmush darajasini oshirishga e'tibor qaratish muhim. Bu ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

6. Texnologik inovatsiyalar: Zamonaviy texnologiyalarni integratsiya qilish, yangiliklarni joriy etish va ilmiy tadqiqotlarni amalga oshirish uchun rejalashtirish sxemalari muhimdir.

Ushbu jihatlar mamlakatning rivojlanishini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi va shundan kelib chiqib, mazkur mavzudagi tadqiqotlar dolzarb hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi hududini rejalashtirish sxemasini ishlab chiqishda ilmiy yondashuv va tahlil bo'yicha dissertatsiya yozish jarayonida quyidagi bir necha muhim omillarga e'tibor qaratish lozim bo'ladi.

Demografik tahlil: Aholi soni, yosh tarkibi, migratsiya jarayonlari va oilalarning tarkibi haqida ma'lumotlar yig'ish.

Iqtisodiy rivojlanish: Mahalliy iqtisodiyotni tahlil qilish, ish o'rinlari yaratish, investitsiyalarni jalb qilish va tadbirkorlikni rivojlantirish.

Transport infratuzilmasi: Avtomobil, temir yo‘l, jamoat transporti va piyodalar uchun infratuzilmani rejalashtirish.

Ekologik omillar: Tabiatni muhofaza qilish, yashil maydonlarni ko‘paytirish va atrof-muhitni muhofaza qilish choralarini ko‘rish.

Ijtimoiy infratuzilma: Ta‘lim muassasalari (maktablar, bog‘cha, kollej, texnikum, oliy ta‘lim va b.), shifoxonalar, sport inshootlari va ijtimoiy xizmatlar uchun zarur bo‘lgan ob‘ektlarni rejalashtirish.

Arxitektura va shahar dizayni: Shaharning estetik ko‘rinishi, bino va inshootlarning arxitekturasini, shahar landshafti.

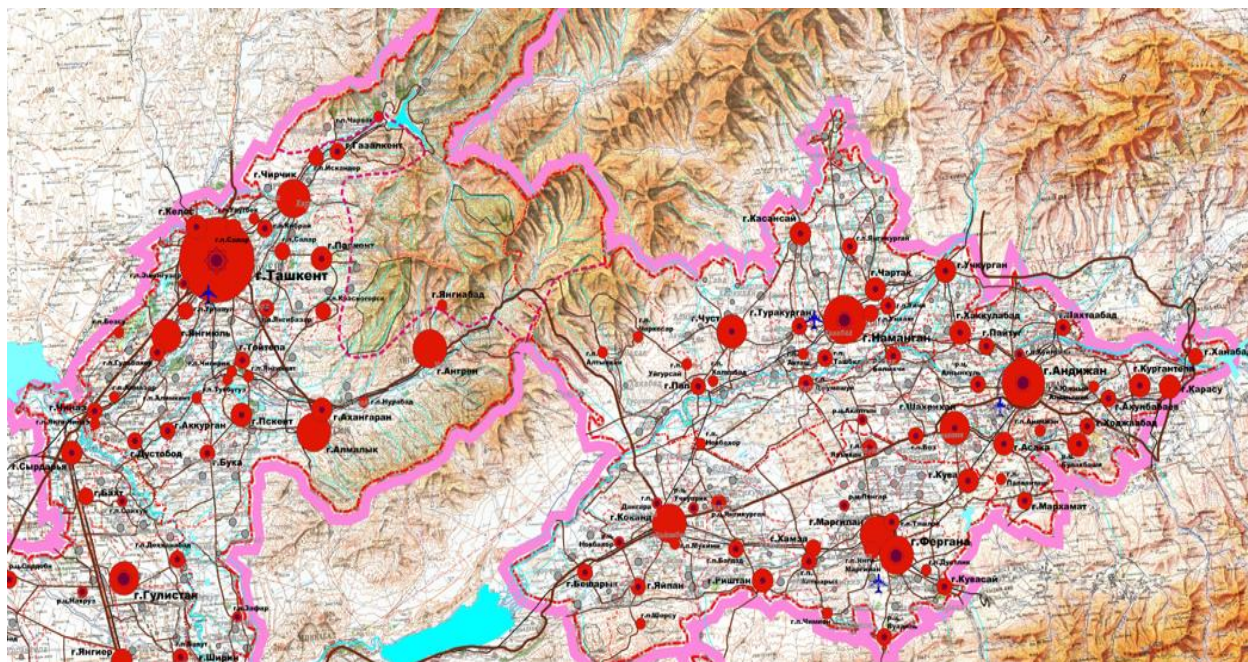
Texnologik innovatsiyalar: Smart shahar konsepsiyalari, raqamli texnologiyalar va avtomatlashtirishni joriy qilish.

Savdo va xizmat ko‘rsatish: Savdo markazlari, bozorlar va xizmat ko‘rsatish ob‘ektlarini joylashtirish.

Jamoatchilik ishtirokini ta‘minlash: Fuqarolarning fikrlari va takliflarini olish, jamoatchilik muhokamalari o‘tkazish.

Qonunchilik va normativ hujjatlar: Shaharsozlikni tartibga soluvchi qonunlarni va standartlarni inobatga olish.

Bu omillarni hisobga olish, shaharsozlik rejasining samaradorligini oshirishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasining 2021 yil 22 fevraldagi O‘RQ-676-son qonuni bilan tasdiqlangan “O‘zbekiston Respublikasining Shaharsozlik kodeksi”.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 27-noyabrdagi PF-6119-son Farmoni.
3. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2014 yil 3-iyundagi 140-son qarori.
4. O‘zbekiston Respublikasi Qurilish va uy-joy kommunal xo‘jaligi vazirligining 2024 yil 11 sentabrdagi 01/2-66-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan ShNQ 1.03.02-23.